

Parochiebrief
Oud-Katholieke Parochie St. Willibrordus
Advent en Kerst 2018

“Licht in de nacht, dat duister verdrijft, ontsteek het, wees het, jij”

Sinds vorige week staat op mijn tafel de candle-cover die we dit jaar als adventspresentje namens de kerk kunnen aanbieden. Het is een doorschijnende hoes die precies om een waxinelichtje heen past. Onder aan de rand staat de bovenstaande tekst.

Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet zo onder de indruk was toen ik de afbeelding de eerste keer zag. Het deed me te veel denken aan materiaal dat ik van vroeger ken voor de kinderkerk. Maar na een paar dagen spreekt het steeds meer tot de verbeelding en zet het me ook aan tot nadenken.

Het is bedoeld voor de vier adventszondagen.

Veel mensen in dit land en in deze wereld bereiden zich voor op het kerstfeest. Mensen kunnen er maar wat druk mee zijn: huis versieren, kleding kopen, boodschappen doen. Voor de kerst halen ze alles uit de kast.

En velen zullen juist dan iets extra's doen voor anderen. Het feest leent zich ervoor, om te zien naar andere mensen.

In de kerk bereiden we ons ook op een andere manier voor: we lezen verhalen uit het evangelie naar Lucas, de symbolen zien we terug op de cover. Bij elke zondag staat er ook een kring van mensen die elkaar vasthouden.

Die kring wordt steeds groter en sterker.

Zou dat kunnen? Dat de onderlinge verbondenheid tussen mensen steeds groter en sterker wordt tijdens die vier adventszondagen? Bijvoorbeeld in onze geloofsgemeenschap? Of met andere mensen om ons heen?

Op de vierde afbeelding zien wij het kind dat geboren zal worden, met de kring van mensen in zijn hand. Ik vind het ontroerend; een baby die de mensen in zijn hand houdt. Teder, liefdevol én hoopvol.

Met Kerst gaan we dat vieren: dat onze verbondenheid in Christus' hand ligt.

Door het Kind dat is geboren, worden wij zusters en broeders.

Is dat het geheim van Kerstmis? Dat we beseffen dat we de onderlinge

verbondenheid niet kunnen organiseren, zelfs niet in kerstdiners of gezellige middagen? De verbondenheid ligt uiteindelijk in de handen van dat nieuw geboren Kind. Dat is ons fundament.

Ik kom nog even terug op de zin op de candle cover. Veel mensen steken lichtjes aan de komende weken. Het zijn lichtjes in het donker. Ook wij doen dat, lichtjes van hoop. Maar om ook zelf een lichtje te worden... dat is wel een stapje verder... Zou het lukken, dit jaar met Kerst omdat het Licht der wereld is gekomen?

Pastoor Joke Kolkman.

De toekomst van het christendom

De Raad van Kerken in Arnhem bestaat 70 jaar!

Dit bijzonder moment hebben we vrijdagmiddag 23 november in de Walburgiskerk gevierd met ongeveer 70 mensen. Het was een bijzondere middag omdat het één van de laatste grote bijeenkomsten zou zijn in deze oudste kerk van Arnhem. De Raad had vier verschillende sprekers uitgenodigd om hun visie te geven op de toekomst van het christendom in dit land en in deze stad.

Verschillende invalshoeken kwamen aan bod. Een godsdienstsocioloog liet ons aan de hand van cijfers zien wat de ontwikkelingen zijn als het gaat om betrokkenheid bij een kerkgenootschap. Hij verwacht dat de bekende traditionele kerken kleiner worden, maar wel vitaal kunnen blijven.

Een tweede spreker nam ons juist mee naar de wereld buiten de kerken. Op allerlei manieren zijn mensen en organisaties bezig met zingevingsvragen. Zij begeleidt mensen daarin.

De priester van de christengemeenschap had een heel andere persoonlijke invalshoek gekozen. Aan de hand van zijn eigen ervaringen vertelde hij over de ontmoetingen die mensen kunnen hebben met Christus. Gelovige en ongelovige mensen ervaren soms iets of iemand, groter en mooier dan henzelf. Zij verbinden dat met Christus

De student, die de rij van sprekers afsloot, heeft onderzoek gedaan naar jongeren in migrantenkerken. Om allerlei redenen lijkt het migrantenkerken wel te lukken hun jongeren vast te houden. Waarom? De ervaring een gemeenschap te vormen, lijkt hierin van belang.

Het was een goede en inspirerende middag. Met een hapje en een drankje werd de middag afgesloten en we gingen daarna (voor de laatste keer) de deur uit naar buiten.

Het was de 92e synode van onze kerk, zaterdag 24 november in Hilversum.

De agenda was gevuld met de financiële zaken in de ochtend en de middag was gereserveerd voor de bespreking van het rapport over seksueel misbruik in onze kerk. Ik voelde me gespannen toen we 's morgens vroeg naar Hilversum reden. Het ochtendprogramma verliep gladjes. We kregen de cijfers over 2017, informatie over de stand van zaken in 2018 en een begroting voor 2019. Na enkele verhelderingsvragen konden we de cijfers goedkeuren. Na de koffie was er de eucharistieviering. In verband met het onderwerp op de agenda, was de viering ingetogen. De gekozen liederen en lezingen herinneren ons aan de pijn die slachtoffers hebben. Voor in de kerk stond een gebroken spiegel, een enkele bloem werd er neergelegd.

De middag was bestemd voor het bespreken van het rapport. Dankzij de nieuwe opstelling in de zaal konden we elkaar goed zien. De eerste ronde was voor het uitwisselen van ervaringen en emoties. Allerlei woorden komen dan boven, veel reacties hadden we ook al terug gelezen in de verslagen van de regio-avonden. In deze ronde kwamen ook twee slachtoffers aan het woord. De eerste man was als jongen van 15 jaar uit een labiel gezin misbruikt door een priester van onze kerk. Zijn verhaal maakte indruk, juist omdat hij niet haatdragend was naar onze kerk. Maar hij liet in alle eerlijkheid zien hoe dergelijke ervaringen zijn hele leven hebben beïnvloed. De tweede spreker vertelde dat zij uit ervaring weet hoe slachtoffers zich voelen. Haar ervaringen hebben overigens niets met onze kerk te maken. Zij vindt het belangrijk om uit te dragen in onze kerk dat wij slachtoffers willen steunen en achter hen staan.

In een tweede ronde konden vragen gesteld worden over de gang van zaken. In deze ronde werden ook de statements van de bisschoppen aan de orde gesteld. Natuurlijk klonk de vraag of het niet beter zou zijn dat de bisschoppen hun ambt neerleggen. Dat is een duidelijk signaal dat wij in onze kerk seksueel geweld afkeuren en onze verantwoordelijkheid willen aanvaarden.

Anderen daarentegen benadrukten dat wij als kerk gezamenlijk de verantwoordelijkheid willen nemen om onze kerk tot een veilige plek te maken. Aan de bisschoppen werd gevraagd of zij denken dat zij hierin de kerk kunnen leiden. Hun antwoord was bevestigend.

Vervolgens werden de zeven aanbevelingen uit het rapport behandeld

waarbij vooraf werd gezegd dat wij grote waardering hebben voor de wijze waarop in zeer korte tijd een plan van aanpak is geschreven. Het Collegiaal Bestuur zal de synode steeds op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

Het was een intensieve dag, ik denk dat het ons gelukt is om elkaar vast te houden én tegelijk plannen uit te zetten voor de toekomst. Want onze kerk moet en zal een veilige plek zijn voor iedereen.

Joke Kolkman

Nieuwe kerstgroep voor Arnhem

Na een ongelukje vorig jaar met onze kerstgroep viel er aan vervanging niet meer te ontkomen. Teveel beeldjes van de uit meerdere groepen samengestelde kerststal waren beschadigd om deze nog langer te kunnen gebruiken. Daarna is een kleine groep geformeerd die zich ging oriënteren op een nieuwe kerstgroep voor onze kerk.

Inmiddels is er een keuze gemaakt voor een beeldengroep uit Italië, gesneden uit essenhouten daarna licht gekleurd met een natuurlijke uitstraling. Kenmerkend voor deze kerstgroep zijn de mooie vloeiende boogvormen die in meerdere figuren terugkomen, waardoor het geheel nog meer als een eenheid oogt. Door enkele gulle bijdragen hebben we inmiddels de eerste aanschaf kunnen doen. Tijdens de afgelopen gemeentevergadering van 11 november hebben de aanwezigen al op enkele foto's kunnen zien wat het gaat worden.

Deze kerstgroep is modulair samengesteld en kan naar keuze verder worden uitgebreid. Het budget voor dit jaar was toereikend voor de aanschaf van de heilige familie, de os en ezel, de stal, enkele schapen, een herder met schap op zijn rug en een herderin. Een belangrijke reden om voor deze kerstgroep te kiezen was de aanwezigheid van meerdere vrouwelijke figuren, zodat in onze beeldengroep Maria niet langer de enige vrouw zal zijn.

Giften voor de kerststal zijn van harte welkom, zodat we wat meer herders, schapen, een ram en een bok kunnen kopen. We gaan er vanuit dat we volgend jaar de kerstgroep kunnen aanvullen met de drie Koningen. We zijn trots op deze aanschaf en we hebben besloten de kerststal voortaan vooraan rechts in de kerk te plaatsen. Bijdragen kunnen overgemaakt worden naar de bankrekening onder vermelding van kerststal. Ter indicatie: figuren per stuk circa € 100,- schapen circa 45 euro. Elke bijdrage is welkom en vele kleine beetjes maken een hoop!

 Datum	 Gastheer -vrouw	 1e Lezing
2-12-18 Eerste zondag van de Advent	H v Amerongen	Zacharia 14 4-9 M Pico
9-12-18 Tweede zondag van de Advent	M Bergers	Baruch 5, 1-9 J Bergers
16-12-18 Derde zondag van de Advent	C Stam	Sefanja 3, 14-20 R Klein-Koerkamp
23-12-18 Vierde zondag van de Advent	Lutherse dienst aanvang 10.00 uur	
24-12-18 Kerstnacht	H v Amerongen	Jesaja 9, 1-6 A Faber
25-12-18 Kerstmis	C Stam	Jesaja 52, 7-10 J Bergers
30-12-18 Zondag na Kerstmis	M Bergers	Jesaja 61, 10 -62, 3 H de Bruijn
6-1-19 Epifanie	C Stam	Jesaja 60, 1-6 M Pico
13-1-19 1e zo na Epifanie	H v Amerongen	Jesaja 40, 1-5 en 9-11 A Faber
20-1-19 2e zo na Epifanie	M Bergers	Jesaja 62, 1-5 J Bergers
27-1-19 Opdracht van de Heer in de temoel	C Stam	Maleachi 3, 1-4 C Stam
3-2-19 4e zo na Epifanie	H v Amerongen	Jeremia 1, 4-10 J Bergers
10-2-19 5e zo na Epifanie	M Bergers	Jesaja 6, 1-8 W Kirchjünger
17-2-19 6e zo na Epifanie	H v Amerongen	Jeremia 17, 5-10 J Bergers
24-2-19 H Mattias, apostel	C Stam	1 Samuel 2, 27-35 G Schoonderbeek
3-3-19 8e zo na Epifanie	M Bergers	Jeremia 7, 1-15 I Bergers-Blom
6-3-19 Aswoensdag		

 2e Lezing	 Koffie	 Bloemen	 Altaar kleur
1 Tessaloniëzen 3, 9-13 A Faber	H v Amerongen	W v Amerongen	paars
Filippenzen 1, 3-11 N vd Veen-Aerts	M Bergers-Ros	M Bergers-Ros	paars
Filippenzen 4, 4-9 G Schoonderbeek	R Klein-Koerkamp	N vd Veen	paars
Titus 2, 11-14 W Kirchjünger	W v Amerongen	W v Amerongen	wit
Hebreeëen 1, 1-12 G Schoonderbeek	M Bergers-Ros	W v Amerongen	wit
Galaten 3, 23 - 4,7 I Bergers-Blom	I Bergers-Blom	I Bergers-Blom	wit
Efeziërs 3, 1-12 R Klein-Koerkamp	R Klein-Koerkamp	N vd Veen-Aerts	wit
Titus 3, 4-7 N vd Veen	W v Amerongen	W v Amerongen	wit
1 Korintiërs 12, 1-11 H de Bruijn	M Bergers-Ros	M Bergers-Ros	wit
Hebreeëen 2, 14-18 A Faber	M Schut	J Kolkman	wit
1 Korintiërs 12, 27-31a I Bergers-Blom	W v Amerongen	W v Amerongen	groen
1 Korintiërs 15, 1-11 G Schoonderbeek	I Bergers-Blom	I Bergers-Blom	groen
1 Korintiërs 15, 12-20 M Pico	M Bergers-Ros	M Bergers-Ros	groen
Handelingen 1, 15-26 A Faber	M Schut	N vd Veen	rood
1 Korintiërs 15, 50-58 Th Jonker	I Bergers-Blom	I Bergers-Blom	groen

Op zondag 4 november, Willibrorduszondag, was er na de dienst een bijeenkomst van de oud-katholieke parochianen en de lutherse gemeenteleden. Daarin kwamen de opvattingen van de beide kerkgemeenschappen over liturgie ter sprake.

Dominee Hans Uytendoorn hield een inleiding. Hij citeerde de Engelse kunsthistoricus Neil MacGregor: Religie is zo oud als de wereld en zo vitaal als de wereld. Religie is de gestalte waarin mensen hun levensverhaal met elkaar delen in symbolen, in rituelen en, sinds er ook taal is, in verhalen. De kerk moet vooral gezien worden als gemeenschap. Kort door de bocht

a. De vervulling van het individu kan alleen gevonden worden als lid van een gemeenschap rond Christus en zijn unieke, bevrijdende dienstbaarheid.

b. Deze gemeenschap is een geordende gemeenschap: In het evangelie verzamelde Christus de twaalf apostelen als beeld van het 'volk van God'. Paulus spreekt over de kerk als 'het lichaam van Christus'. Luther sprak over de kerk als 'het priesterschap van alle gelovigen' en 'gemeenschap der heiligen'.

De kerk is de gemeenschap van heiligen, waarin het evangelie zuiver geleerd wordt, en waarin de sacramenten op de juiste wijze worden bediend'. Het gaat de lutheranen van meet af aan om de liturgie: de ware eredienst. Volgens Mattijs Ploeger: 'In (oud-) katholiek verband is liturgie geenszins een uiterlijkheid, maar de concrete gestalte waarin de kerk zich manifesteert. De liturgie – in het bijzonder de eucharistieviering - (...) is de kerk in zichtbare gedaante (...) Want de liturgie is in een kerk waarop de bronnen en inhouden van het geloof ten volle naar voren komen. Weliswaar op de meerduidige wijze van de liturgie (...) maar daarmee niet minder wezenlijk en werkelijk'.

Het hart van de liturgie is de "Maaltijd van de Heer". (De Raad van Kerken heeft al meer dan 30 jaar geleden afgesproken om deze term te gebruiken in de oecumene). We zouden samen kunnen zeggen dat 'sacrament' eenvoudig betekent: het gewone, aardse betrekkelijke en kwetsbare wordt door God gebruikt – geheiligd – om zijn plan te realiseren. Dat wordt primair zichtbaar in de liturgie, in de viering van Schrift en Tafel waarin brood en wijn dat gewone en kwetsbare bij uitstek zichtbaar maken.

In de (oud-)katholieke traditie ging het dan over transsubstantiatie en in de lutherse traditie over 'consubstantiatie'. Bij beide gaat het om de werkelijke aanwezigheid van Christus in brood en wijn. Zowel de lutheranen als de oud-katholieken verwerpen een ruimtelijke of natuurlijke presentie en ook verwerpen zij dat zij het sacrament als een herinnering of figuurlijk zouden zien'. We staan niet voor een (liturgisch) dilemma van meer nadruk op het mysterie, of juist op het gewone. de uitdaging is juist om het mysterie in het gewone te ontwaren.

Na de inleiding en een lunch met lekkere hapjes verdeelden we ons in groepen en bespraken we onze ervaringen met elkaar. Enkele opmerkingen en vragen, zoals: "Waarom vieren oud-katholieken wél elke zondag het avondmaal en lutheranen niet?", "De wierook wordt als hinderlijk ervaren. Sommigen blijven daardoor weg", "Bekend maken dat er elke derde donderdag van de maand een maaltijd is in de Wasserij. Dat bevordert de wederzijdse kennismaking", "Een eye opener was het besef dat er binnen de oud-katholieke en lutherse theologie hetzelfde wordt gedacht over het avondmaal/de eucharistie".

Antoon Smulders

25 jaar Kloostergang

Op zondag 25 november was er aandacht voor de kerkwijding, maar ook werd gevierd, dat de Kloostergang 26 jaar bestond.

Uitnodigingen van de lutheranen

Kerstlunch

De diaconie van de lutherse gemeente nodigt u van harte uit voor de kerstlunch. Deze lunch wordt gehouden op dinsdag 18 december van 12 tot 14 uur in de Wasserij.

We zitten met elkaar aan feestelijk gedekte tafels, er wordt gezongen en gebeden. Er wordt een kerstverhaal gelezen en natuurlijk heerlijk gegeten.

Vorig jaar ben ik er ook geweest en heb er een hele goede middag gehad.

Graag even van te voren opgeven bij de intekenlijst in de Kloostergang of bij mij zodat bekend is op hoeveel mensen ze moeten rekenen. Aan het einde van de maaltijd wordt een vrijwillige bijdrage in de kosten gevraagd.

Meditatie en meditatief tekenen

Ook organiseert de ELGA tijdens de Advent een aantal avonden met meditatie en meditatief tekenen. Na een korte meditatie en gebed gaat men door middel van tekenopdrachten vormgeven aan de eigen ervaringen die voortkomen uit de meditatie en die verbonden zijn met de aanloop naar Kerst. Het is mogelijk om de meditatie van twintig minuten bij te wonen, zonder aan het meditatief tekenen deel te nemen. Het is niet mogelijk om alleen de tekenworkshop te volgen. Data: 28 november, 7, 12, 19 en 21 december. Dit zijn woensdagen en vrijdagen. Aanvang 19.30 uur

Pastoor Joke Kolkman

Inloophuis

Dit jaar gaan de collectes in de Advent naar het Inloophuis St Marten.

In de nieuwsbrief is er al aandacht aan besteed. Onlangs ben ik zelf gaan kijken hoe het eraan toeging. Ik was erg onder de indruk van de sfeer en de aandacht voor de mensen die het inloophuis bezoeken. Ook de aandacht voor de mensen aan tafel was groot. Telkens liepen er weer nieuwe mensen binnen met vragen over schulden, gemeentelijke papieren. Naast het inloophuis zijn er maaltijden voor mensen, met name met een GGZ achtergrond, een zanggroep, een kledinghoek en een afhaalpunt voor de voedselbank. De cliënten zorgen voor anderen. De een zorgt voor de koffie. Er zijn mensen die aanwezig zijn om kleding uit te delen en er is een maatjesgroep in de wijk.

Er is een betaald persoon, pastor Elle Smeekens die naast haar taak als pastor in de wijk ook het inloophuis runt. Natuurlijk is er altijd geld tekort en van onze bijdragen kunnen ze kaarten en postzegels kopen voor de vele contacten die ze in Arnhem en daarbuiten hebben.

IK hoop dat we veel ophalen en mensen met een kerstkaartje een stukje aandacht kunnen geven.

Niek van der Veen

Agenda

za	1 dec	19.00 u	Viering in Nijmegen (i.p.v. 24 november)
za	15 dec	10.00 u	Kerstpoetsen
di	18 dec	12.00 u	Kerstlunch in de Wasserij (zie hierboven)
zo	23 dec	10.00 u	Lutherse dienst, geen oud-katholieke dienst

Oud-katholieke diensten

Iedere zondag is er in Arnhem een eucharistieviering om **9.30 u tenzij anders aangegeven**. Diensten in Nijmegen (**N**) **de laatste zaterdag van de maand om 19.00 u**. in de zijkapel van de St. Dominicuskerk, Prof. Molkenboerstraat 7, ingang dagkapel Groenewoudseweg.

- za 1 dec **N** (In verband met synode ditmaal een week verschoven)
- zo 2 dec Eerste zondag van de Advent, Ad te levavi, tot U Heer hef ik hoog heel mijn leven
- zo 9 dec Tweede zondag van de Advent, Populus Sion, O gij volk van Sion
- zo 16 dec Derde zondag van de Advent, Gaudete, Verblijdt u in de Heer
- zo 23 dec **10 uur** Vierde zondag van de Advent, **lutherse dienst**
- ma 24 dec **21.00 uur** Kerstnacht
- di 25 dec Kerstdag
- za 29 dec **N**
- zo 30 dec Zondag na Kerstmis
- zo 6 jan Epifanie, Openbaring van onze Heer Jezus Christus aan de volken
- zo 13 jan Eerste zondag na Epifanie, Doop van de Heer in de Jordaan
- zo 20 jan Tweede zondag na Epifanie, Bruiloft te Kana
- za 26 jan **N**
- zo 27 jan Opdracht van de Heer
- zo 3 feb Vierde zondag na Epifanie, Zondag van de profeten
- zo 10 feb Vijfde zondag na Epifanie, Zondag van de wonderbare visvangst
- zo 17 feb Zesde zondag na Epifanie, Zondag van de zaligsprekingen
- za 23 jan **N**
- zo 24 feb H Mattias, Apostel
- zo 3 mrt Achtste zondag na Epifanie Zondag van de splinter en de balk
- wo 6 mrt **19.30 uur** Aswoensdag

Andere diensten

In de parochiekerk is **in principe** elke zondag om 17.00 uur een anglicaanse viering door de Arnhem-Nijmegen Chaplaincy en om 11.00 uur een lutherse viering door de Evangelisch Lutherse Gemeente Arnhem.

Pastoor

Joke Kolkman, Adolf van Nieuenaarlaan
3/3a ,6824 AM Arnhem

☎026-4423654

✉pastoor@arnhem.okkn.nl

Kerkgroep Nijmegen

Alwin Meesters, Tangostraat 2,

6544 SW Nijmegen

☎024-3749741

✉nijmegen@arnhem.okkn.nl

Secretaris

Niek v.d. Veen-Aerts, Koerlingwei 8,
6843 XS Arnhem

☎026-3819908

✉vdveenniek@kpnmail.nl

Algemeen bestuurslid/Gebouwen

Erik Kersten, Heijendaalseweg 101,
6524 SJ Nijmegen

☎024-3220153

✉heijendaal101@xmsnet.nl

Penningmeester/ Kopy parochiebrief

Antoon Smulders, Weidekervel 107
6922 GB Duiven

☎0316-267829 06-27221788

✉antoon.smulders@upcmail.nl

✉parochiebrief@arnhem.okkn.nl

Bankrekening Arnhem:

NL31 INGB 0000 822 604 of

NL72 ABNA 0534 9434 97 t.n.v. Oud-
Katholieke Gemeente Arnhem, Arnhem

Website

www.arnhem.okkn.nl

✉websitebeheerders@arnhem.okkn.nl

Abgonden:
Oud Katholieke Parochie Sint Willibrord
A. v. Nieuenaarlaan 3A
6824 AM Arnhem